KARIS

2

2019/2020

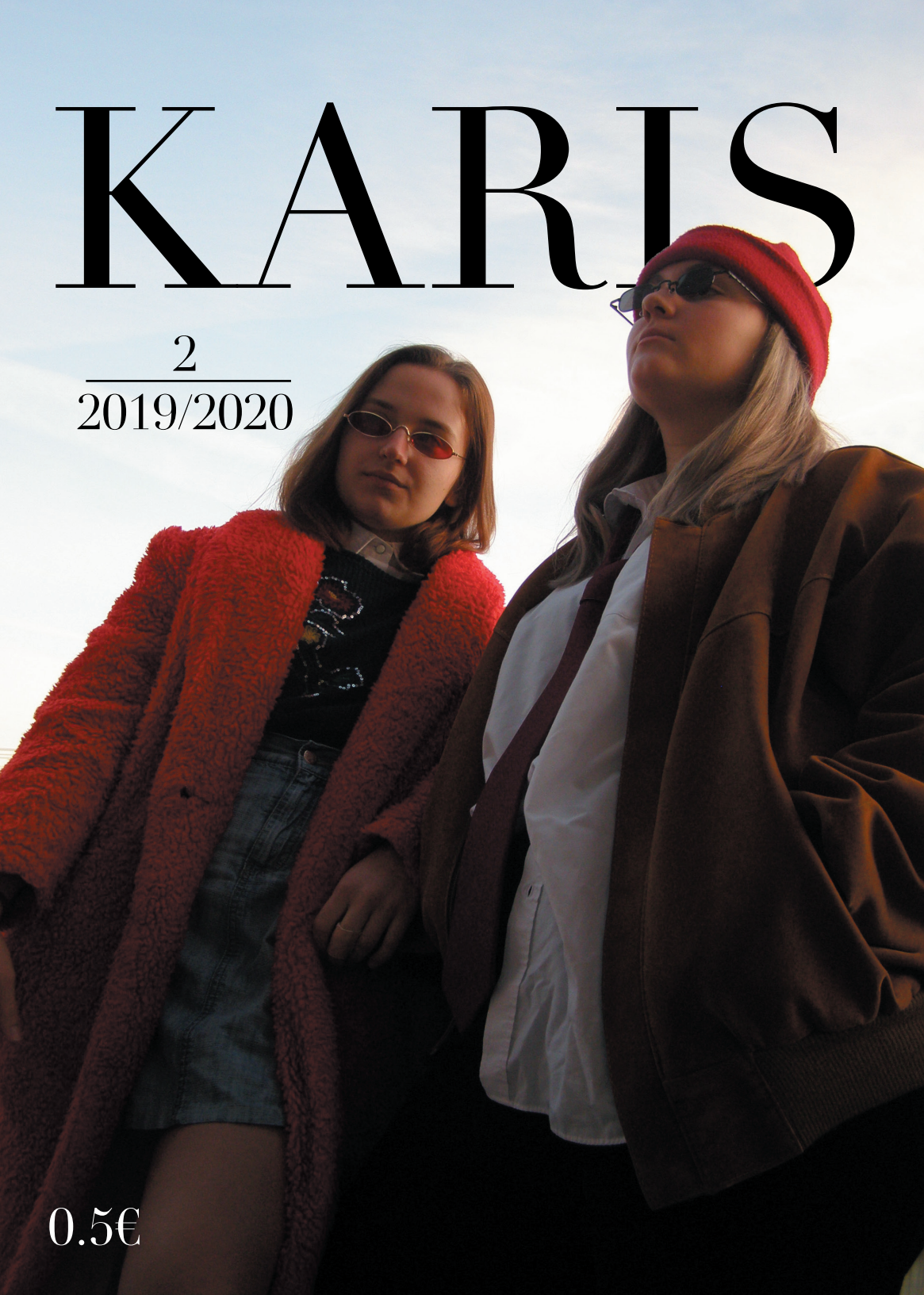

0.5€

REDAKCIA

Karis – the school magazine, časopis Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch

Ročník deviaty, číslo druhé (december, január, február), náklad 200 kusov

Šéfredaktorka:
T. Slyšková

Zodpovedný pedagóg:
Mgr. M. Steiner

Zástupca šéfredaktora:
T. Košárek

Grafika:
R. Ďurina

Prispievatelia v tomto čísle:
Andrea Kirková, Aneta Pavčová, Dušan Kolcún, Elizabeth Kálusová, Jakub Marenčin, Ján Svýba, Kamila Kvasnicová, Mário Válek, Natália Hilbrychtová, Natália Papšová, Terézia Slyšková, Slávka Pálešová, Tomáš Košárek, Veronika Karasová, Zuzana Gombárska

Tlač: P+M Turany
Vychádza s podporou: ZRPŠ

OBSAH

3 Editoriál
4 Na slovíčko s riaditeľkou
7 A Message from Down Under
9 Rozvrhy pt.2
12 Recap minulej dekády
14 Povinné čítanie
16 Školské výlety
18 Playlist môjho života
22 Rok slovenského divadla
24 Práve sme v KARISe
27 Travelling
29 DOD
32 Top 10 Things for Your Health
34 Politika
37 Fast Fashion
39 Móda
41 Artclub
42 Recenzie
45 Orol Sučiansky

magazine_karis

Karis- the school magazine

Prišlo ďalšie obdobie a s ním aj ďalší KARIS!

Nezabúdajme, samozrejme, aj na ďalšie veci, ktoré od posledného čísla zmenili - začali sme opravovať jednotky na dvojky a rozmýšľať nad našou smrteľnosťou, keďže sme sa už dožili celej novej dekády. Verím, že všetci sme poriadne oslávili túto jedinečnú príležitosť a dostatočne sa pripravili na zmätok, ktorý nás čakal posledný mesiac tohto polroku. Nastala zmena aj vo vedení školy. Máme pani riaditeľku Ing. Lojdovú. Reakcie boli rôzne, ale zmeny sú súčasťou života a škola pokračuje ďalej. Veľa ľudí sa taktiež od začiatku roka rozhodlo zmeniť svoj životný štýl a sústrediť sa na zdravú stravu a etický spôsob nakupovania a života, čo sú veci, s ktorými toto číslo môže aspoň trochu pomôcť.

Niektoré skutočnosti sú však nemenné, ako napríklad istota, že povinné čítanie musíme naozaj čítať a slovenské vlaky i po zmene grafikonu spoľahlivo meškajú. Naši gbasáci stále milujú cestovanie a ľudia, ktorí si svoju jednu možnosť ísť sa vzdelávať na Erasmus+ do zahraničia minuli v prvom polroku, dostanú možnosť si túto skúsenosť zopakovať v ďalšom.

Do nového polroku, roku a dekády nás snáď bude nasledovať šťastie, ktoré budú potrebovať najmä tohtoroční maturanti pri marcovej EČ a PFIČ MS. Snáď sa všetko podarí tak, ako sa dariť má, a naša škola sa udrží na vrchole, ako sa nám to darilo doteraz.

Verím, že všetky predsavzatia a sny sa tento rok splnia a vy si toto číslo KARISu užijete rovnako, ako sme si my užívali jeho pripravovanie!

T. Slyšková

Čo vás motivovalo stať sa riaditeľkou?

Počas pätnástich rokov pôsobenia na tejto škole som sa vždy snažila pracovať tak, aby som implementovala do svojej práce návrhy zmien, ktoré by sa mali vykonať, aby naša škola fungovala lepšie a utváral sa pozitívny obraz školy na verejnosti. Motivácia prišla hlavne od časti kolegov a žiakov našej školy. Rada by som pracovala na komunikácii medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi. Ide mi predovšetkým o zlepšenie spoločnej komunikácie a o spoluprácu pri riešení jednotlivých problémov. Nedeliť sa na jednotlivé skupiny, všetkým nám ide o to, aby sme sa cítili dobre v našej krásnej škole.

Prečo si myslíte, že si školská rada vybrala vás ako riaditeľku? Myslíte si, že to súviselo s nejakou vašou konkrétnou vlastnosťou?

Na túto otázku je ťažké odpovedať. Nikdy sme sa o tom nerozprávali s členmi Rady školy. Tým, že som desať rokov pôsobila na pozícii technicko-ekonomického zástupcu, často som spolupracovala s Okresným úradom v Žiline. Moja pozícia si vyžadovala stretnutia na poradách, spoluprácu s ekonomickým, personálnym a právnym oddelením. Základom pre moju prácu bolo dodržanie termínov a rokovania na všetkých úrovniach týkajúcich sa môjho úseku.
Druhou stránkou bolo aj zapojenie sa našich žiakov pod mojím vedením v umeleckej oblasti. S rodičmi sa pravidelne stretávam na výbore ZRPŠ a s kolegami som v práci. Žiaci ma majú možnosť poznať z hodín ekonomiky. Neviem, či by som hovorila o konkrétnej vlastnosti, ale ak by som sa mala zhodnotiť ja, som veľmi pragmatická a veci sa snažím riešiť s nadhľadom, ale zásadovo. Radšej riešim veci osobne a netreba odo mňa čakať dlhé prejavy.
Raz mi jedna moja kolegyňa povedala, že treba nechať ľudí robiť to, v čom sú dobrí. Vždy sa mi to osvedčilo, niektorí moji kolegovia, ale aj naši žiaci, sú výborní v prejavoch a hovorenom slove. A tak som si povedala, že riaditeľ nemusí byť vždy na pódiu. Nechať priestor ľuďom, ktorí robia veci dobre, je vždy prínosnejšie a lepšie, ako za každú cenu byť viditeľný. Mám zodpovednosť za školu a zároveň chcem byť jej súčasťou a nechávať priestor aj ostatným.

Aké máte celkové plány s GBASom do budúcnosti? Čo by ste najradšej zmenili na našej škole a ako to plánujete zmeniť?

Začala by som odpoveďou na poslednú časť otázky. Ako meniť jednotlivé veci? Po krokoch, ktoré dávajú zmysel. Zmeny sú vždy ťažké, ale keď ľuďom správne vysvetlíte zmysel zmeny, tak sa zmena presadí ľahšie.
Najväčším zásahom do chodu školy je projekt "Zníženie energetickej náročnosti budovy". Ja na tom pracujem už dva roky a sme v procese vyhodnocovania predloženej dokumentácie. Pre celú školu to bude znamenať aj zvýšenie bezpečnosti v jednotlivých častiach budovy.
Pokračujeme aj naďalej v rokovaniach ohľadne internátu a kúpy Športového domu v Sučanoch pre tento účel. Toto je beh na dlhé trate, ale sme radi, že obec Sučany je stále naklonená tomuto projektu.
Uvažujeme o zavedení novej experimentálnej formy štúdia, v tejto oblasti už prebehli prvé rokovania ohľadom garanta projektu. Musíme vypracovať príslušnú dokumentáciu a predložiť ju garantovi projektu.
Vo vnútri školy nastanú personálne zmeny na jednotlivých pozíciách, tým myslím na pedagogickom ako aj nepedagogickom úseku.
O všetkých zmenách budú informované všetky zainteresované strany. Dôvody sú rôzne, odchod do starobného dôchodku, príchody a odchody vzhľadom na rodičovskú dovolenku, rôzne osobné a zdravotné dôvody.
Máme plány aj v oblasti marketingu tejto školy. Zvýšená elektronizácia nám v podstatnej miere mení život a my sa tomuto trendu musíme prispôsobiť.
Najväčšiu zmenu očakávam v oblasti komunikácie navzájom a na všetkých úrovniach.
Všetko ale naraz robiť nejde, spomenuli sme iba malú časť toho, čoho sa zmeny dotknú, a hlavne každá zmena chce svoj čas. Budeme sa tým riadiť aj my.

Vedeli by ste ozrejmiť situáciu, ktorá nastala pred a po vašom vymenovaní? Prečo bolo potrebné opakovať voľby riaditeľa a aký je váš názor na rozruch okolo tejto témy?

Na túto otázku ohľadne opakovaných volieb riaditeľa školy nemôžem odpovedať, pretože na to nie som oprávnená. Voľby riaditeľa školy vyhlasuje zriaďovateľ. Ja som sa prihlásila a splnila kvalifikačné predpoklady na zaradenie do výberového konania. Po prvých voľbách som prijala poverenie na zastupovanie riaditeľa až po tom, keď poverenie riadením školy neprijala zástupkyňa pre pedagogické činnosti, ktorú vedúci odboru školstva oslovil ako prvú v poradí. Jedným z dôvodov prijatia poverenia bol fakt, že sa končí rozpočtový rok a bolo treba uzatvoriť všetky finančné záležitosti spojené s chodom školy. Mojím hlavným záujmom bolo, aby zamestnanci a žiaci tejto školy necítili zmenu pri bežných povinnostiach.

Je niečo, čo by ste chceli odkázať žiakom a zamestnancom našej školy?

Áno, jedna vec, ktorá je podľa mňa najdôležitejšia v živote, je zdravie. Možno sa to môže zdať ako fráza, ale ak máte zdravie, tak sa príležitosti nájdu. Takže pevné zdravie všetkým.

Chcela by som nám všetkým ako jednej veľkej komunite GBASákov zaželať vyššiu mieru pochopenia, komunikácie a slušnosti voči sebe navzájom. Naša škola bude vyzerať presne tak, ako naše vzťahy v škole. Ak chceme mať príjemné prostredie, tak si ho vytvorme my sami a prestaňme sa vyhovárať na spoločnosť, na situácie, na život. To, že sa niečo tak robí, ešte neznamená, že sa to tak robiť má. To je myšlienka, ktorou sa riadim celý život. Nehľadajme ducha GBASu, už dávno ho nosíme v sebe. Veľa sa hovorí o mene našej školy. Meno školy vytvárame svojou osobnosťou, svojím správaním a konaním na verejnosti. Preto želám aj našej škole, aby sa o nej vždy hovorilo tak, že ľudia sa budú chcieť na ňu vždy prísť pozrieť, študovať a pracovať tu, ale tiež sa budú do nej radi vracať.

A MESSAGE FROM DOWN UNDER

It's sad when a teacher leaves our school, especially someone who had spent so many years teaching here. Our Year 1s have probably no idea who I'm talking about: the one and only Mr MacLeod. Each student met him either as an English teacher or an IT teacher. Lessons with him were always nice and "chill", and we would always be looking forward to them. Mr MacLeod may have found a new life back in his home country, but we will always cherish him as an amazing teacher here at GBAS. We hope that this interview will bring back some pleasant memories.

What had brought you to GBAS in the first place?
I was looking for overseas experience after finishing university. Two Slovaks living and working in New Zealand gave me the inspiration to try Slovakia.

How long did you stay in Slovakia?
20 years.

What made you stay here for so long?
Love. Family. Friends. I loved life in Slovakia.

Why did you decide to leave?
I needed a new challenge in life as I felt like I was getting into a bit of a rut. Taking over the family business was my opportunity to try something new and really test myself.

There is also something special about returning home.

Is there something Slovakia does better than New Zealand?
Yes. Many things! Ice hockey, halušky and homemade slivovica, for example.

What about the other way around?
Yes. Many things! Rugby, pavlova and savoury pies, for example.

Are there any funny/embarrassing stories you would like to share?
I got lost in Sučany in my first week (Jan, 1999). I couldn't find home, middle of winter, -20 degrees, 10kgs of groceries, I couldn't speak Slovak, no one spoke English, no phone, no friends or family to help. I nearly died.

Are there any rumours you would like to address?
I'm the last person to hear or listen to rumours. Ask me questions directly (macleodit@gmail.com).

Was there something GBAS gave you?
Great friends, amazing experiences, lots of fun, wisdom and knowledge.

Was there ever a time you were at the brink of quitting GBAS but didn't do it?
Over the last couple of years at GBAS I'd been itching to do something new.

What do you miss the most?
Friends and family.

Was our English any good?
Sure was!

Do you ever plan to return back or would you like to stay in NZ for good?
I'll base myself permanently in NZ and come back to Slovakia to visit as often as possible.

Which parties are better - Slovak or the ones in New Zealand?
Slovak. Great people, great times.

Would you like to leave a message for our students?
I miss you all. I wish NZ was closer so I could pop in anytime to see you and catch up.

I would like to once again thank Mr MacLeod for finding time to answer our questions and I believe that I speak for everyone when I wish him good luck with anything that lies ahead!

T. Slyšková

THE SCHEDULES

20. júna 2019: Situácia v škole sa ako-tak upokojila, štvrtáci maturujú, známky už sú na 95% uzavreté, môžem konečne otvoriť ASc Rozvrhy a zistiť, čo to vlastne je a čo to dokáže. Bože, veď je to len počítačový program, nahádžem doňho dáta, ktoré bude chcieť, nastavím nejaké obmedzenia, kritériá a o pár dní sa budem tešiť z nového rozvrhu a potom šup na dovolenku!

22. júna 2019: OK, o nič nejde, ozaj to vyzerá byť veľmi „user friendly". Učitelia sú naimportovaní, triedy sú vytvorené, síce bez žiakov, ale veď aj tak fungujú po triedach, hlavne že majú triednych, predmety a úväzky sú nahodené a už len učebne a ideme na to. No moment, musím premyslieť skupiny a delenia v druhom a treťom ročníku kvôli jazykom. A čo urobím s tými troma nemčinármi v triede, kde je FRJ? A čo tí piati francuzštinári v triede s RUJ? No a ako rozdelím prvákov do 7 skupín na INF a 6 skupín na ANJ, aby sa tie skupiny dali spájať a učiť v rovnakom čase?
23. júna 2019: Nákres skupín mám! Idem to naklikať. Teraz sa už len nepomýliť pri priraďovaní skupín učiteľom, v tej angličtine je to šialenstvo. Ako by bolo fajn mať pri sebe niekoho, kto by mi to mohol kontrolovať.

30. júna 2019: Skupiny sú hotové… Delenia nastavené. Je to síce len prvý až tretí ročník, ale aj tak... som zvedavá, čo s tým tento program vymyslí, veď sme to takto ešte nikdy nerobili. Mohla by som už mať rozvrh 1. až 3. Spúšťam kontrolou pred generovaním.... CHYBA v nastavení ANJ... CHYBA – nie je možné vygenerovať učiteľa ...CHYBA – v nastavení učebne… Nevadí, zistím, v čom je problém, a chyby

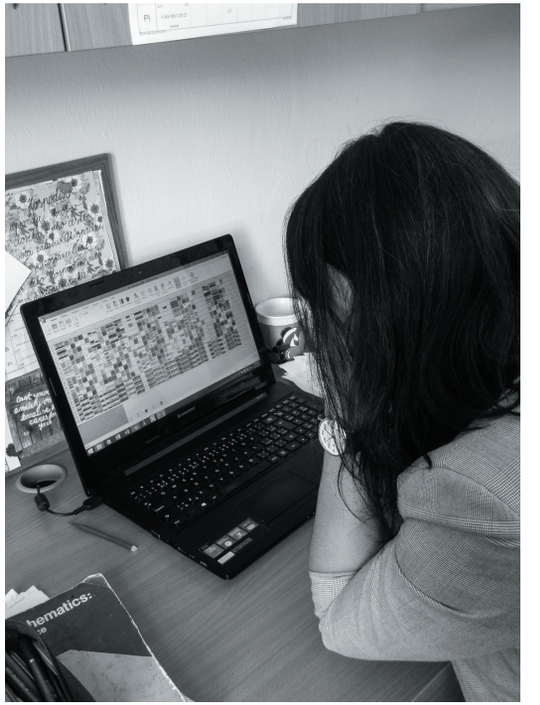

opravím, veď to nemôže byť také hrozné.
...po týždni hľadania a opravovania chýb a nezrovnalostí...
Uff... už som chcela mať rozvrh hotový a to nemôžem ani spustiť generovanie… a to som ešte ani neskúšala štvrtákov a piatakov. Ale fajn, už viem, čo a ako funguje. Môžem importovať štvrtákov a piatakov… import IV.A... Chyba žiak XY ... import IV.B – OK, import IV.C – Chyba, chyba – XY ... – nevadí, opravujem… import V.D – „v programe nastala chyba, program sa reštartuje" ...čože?!?!?!?! To snáď nie.

15. júla 2019: Konečne sú naimportovaní aj všetci štvrtáci a piataci… spustím kontrolu.. Jupí! Sedia hodiny, sedia predmety, sedia učebne, idem na to. ...po 4 hodinách - prvý rozvrh. Ok, pozriem sa na to neskôr, ešte neviem, čo znamená 88 neumiestnených kariet, ale určite to nebude tragédia. Idem baliť na dovolenku.

18.júla 2019: Na dovolenke zisťujem, že 88 neumiestnených kariet predstavuje 88 žiakov a ich predmety. Kontrolujem nastavenia ... po–st súvislé bloky bez medzier po 9 hodinu. Št–pi len po 6 ... povolím troška, nechám ho robiť aj medzery v rozvrhu aspoň v 4. a 5. ročníku, ale vidím, že v učebniach je veľa žiakov – musím každej učebni nastaviť obmedzenia, lebo to bude katastrofa. Spúšťam generovanie... oh, hotelový internet! Deň a pol generovania! Ale to nevadí, máme rozvrh. Hm! 99 neumiestnených kariet !!! Prvý záchvev zúfalstva.

21. júla 2019: Nechám teda medzery aj v 2.-3.roč. a nechám najprv generovať 4.-5. roč a potom doplním 1.-3. ... prečo to musí tak dlho generovať? Ďalší deň a pol. Keby mal ten počítač nohy, určite by ma nakopal. Ale čo už, musí slúžiť, keď treba ... ide predsa o rozvrh!

...o 10 dní neskôr – zmenené skupiny, naimportovaný aj 1.-3. ročník, 10x nastala chyba v programe – program sa reštartoval, mením nastavenia... čas sa kráti... zľavujem z požiadaviek na rozvrh... už mám 31 rozvrhov a ešte stále 76 neumiestnených kariet. Volám AScAgendu, tri dni nikto nedvíha... žeby boli na dovolenke? Po troch dňoch sa dozvedám, že všetci sú na dovolenke a že mám poslať kompetentným printscreeny a dáta o škole. Záchvat paniky a zúfalstva... Posielam, čakám... deň, dva, tri, ...

15. augusta 2019: Ďakujem ASc za rady-nerady a generujem tridsiaty piaty rozvrh... 55 neumiestnených kariet, zase štvrtáci a piataci. Čo robiť? Zmeniť úväzky? Môžem taký vážny zásah? Zmeniť žiakom predmety? Ale čo im dám? Veď to si volili kvôli maturite? Musí to ísť. Veď už vyskúšal 3,5 miliardy rozvrhov…

Na slzy a sebaľútosť nie je čas. Opäť skúšam importovať inak aj onak, aj takto… mením nastavenia, obmedzenia, kritériá...

21. augusta 2019: Vchádzam po dovolenke do školy. Za mnou tri noci opakujúcej sa nočnej mory o tom, ako kolegovia do mňa hádžu oštepy, a predo mnou moji kolegovia plní očakávaní, čo im poviem o rozvrhu – a v prvom rade, prečo ho ešte stále nevidia na EduPage? Začína sa moja denná nočná mora. Už viem, kto bude učiť BIO a APE, robím drobné zmeny, no počet neumiestnených sa nemení. Musím pracovať s tým najlepším rozvrhom, ktorý zatiaľ mám. 55 neumiestnených žiakov by sa mohlo dať manuálne umiestniť, ak nájdeme spoločnú reč. Ale nájdu preto žiaci a kolegovia pochopenie? A to nebude jediný problém. Kolegovia nemajú svoje obľúbené učebne, niektorí majú rozvrh po deviatu hodinu, dokonca aj trikrát do týždňa. Veď ktorý učiteľ už dnes býva v práci do štvrtej trikrát do týždňa? To bude škandál! Ale ako mám znížiť počet medzier v rozvrhu? Delené hodiny, ako napríklad TŠV, ANJ a ostatné jazyky musia byť buď na začiatku, alebo na konci dňa. V strede musia byť predmety, kde sú celé triedy. Prekladám kartičky, deň-noc vidím pred sebou len farebné políčka.

Po príchode do školy robím po konzultácii ešte pár zmien, opäť generujem a potom voľky-nevoľky je 1.9.2019 pripravený prvý rozvrh na upload. Ale čo sa stane, keď upload nabehne? Nezabudla som zmeniť kolegom miestnosti? Čo mi ušlo? Ako sa nám v EduPage ukáže ten rozvrh? Je to prvý raz, spoja sa všetky semináre tak, ako majú? Ako žiaci zareagujú, keď zistia, že nemajú všetky predmety? Ale veď ich je okolo 60, dohodneme si stretnutie a dáme to do poriadku, aby bol aj vlk sýty, aj ovca celá. Každopádne 1.9. už všetci rozvrh

čakajú ... niečo musí ísť von. Čím skôr, tým lepšie, aby sme v prvom týždni vychytali muchy.

A je to tu ... prvé správy. „Chýbajú mi predmety!" „Mám veľa predmetov!" „Mám predmety, ktoré som si nezvolil!" „Učím trikrát v týždni po deviatu hodinu!" „Nie som vo svojej učebni!" Ozývajú sa však aj žiaci, ktorých som nečakala ... Čo sa stalo? Kontrolujem predmety... program nezaradil žiakov do seminárov podľa toho, ako boli naimportovaní! Bude to treba urobiť ručne.

Stiahnem všetky skupiny, začínam naklikávať žiakov do skupín ... to budem sama robiť dva týždne. Rozošlem kolegom zoznamy so skupinami, inštrukcie s postupom a s prosbou, aby si žiakov zaradili do skupín ručne tak, ako sme to robili minulý rok.

Skupiny sa v priebehu dvoch dní troška upravia, no stále je veľká skupina tých mojich neumiestnených kariet. Plus niektorí kolegovia si nenašli čas. Utorky učím len jednu hodinu ráno a poobede 8. a 9. – medzitým sa môžem venovať neumiestneným.

Hlavne sa psychicky nezrútiť.. už sme skoro v cieli. Medzitým však prichádzajú aj požiadavky od žiakov, ktorí majú rozvrh v poriadku: „Ja si chcem zmeniť skupinu, pretože mám kamošku v inej." „Ja nemôžem byť v tejto skupine, lebo si nerozumiem s týmito ľuďmi." „Ja by som bol radšej v skupine, ktorá má predmet s týmto učiteľom." "Ja si chcem zmeniť skupinu, pretože nechcem vstávať v pondelok na prvú a druhú, radšej by som v stredu na 3. 4." „Chcem si zmeniť skupinu, aby som mal každý deň 6 hodín" „V stredu mám poobede niečo dôležité, nemôžem mať 8.9." „Ona si chce urobiť zmeny v rozvrhu, ale ešte je na dovolenke." „Ona je zas na Erasme a vráti sa až..." ...naozaj??? To myslia vážne??? Môj vnútorný hlas opakuje: Nevybuchni!!! Kroť sa!!! Oni nevidia, aké malicherné ich požiadavky vyzerajú v tvojich očiach.

Dva utorky, pár prestávok, pár nočných, pár žiakov nadávajúcich za rohom na rozvrh, pár piatakov, ktorí si ešte v strede septembra menia predmety, pretože „práve" zistili, z čoho musia maturovať kvôli univerzite, pár výhražných telefonátov od nespokojných rodičov, pár pred nosom zabuchnutých dverí od nespokojných kolegov a vyzerá to, že ešte jedna drobná úprava z 30. septembra už bude posledná. Bože, mám tu ešte priateľov?

Moje nočné mory sa ešte pár dní opakujú a potom si uvedomím, že môj syn dostal trojku z angličtiny, že by som ho už mohla pochváliť za prvé tri jednotky z matiky ... Bože, dcéra má vystúpenie ku dňu starších, zase meškám. Ešte opravím posledný test a idem, zvyšok si vezmem domov. Veď tento víkend konečne nebudem robiť rozvrh.

Z. Gombárska

Stereotypy 2010´s

2010´s - obdobie inovácie, obdobie poznávania, éra, ktorá vyformovala ľudskú históriu. V roku 1969 sme poslali muža na mesiac, v roku 2011 sme vytvorili mačku, za ktorou ide dúha. V roku 1989 sme zbúrali berlínsky múr, v roku 2015 sme sa hádali, či sú to modré alebo zlaté šaty. Zamilovali sme sa do mačky s depresiou, smiali sme sa na psovi a stal sa kráľom komédie. Objavili sme žraloka, ktorý tancoval, potom sme sa rozhodli, že ho hodíme do tornáda, šesťkrát!

Robili sme whipp and nae nae, dab, tancovali harlem shake /áno, fakt/. Boli zlegalizované manželstvá homosexuálov. Nosili sme rainbowloops náramky. Ohurovali sme bottle flipmi, počúvali sme Gangnam style.
Zatvorte oči a predstavte si vaše detstvo a tú najlepšiu hračku, akú by ste mohli dostať. Teraz na to kašlite, spáľte to, lebo je tu fidget spinner.

... a keďže všetko je za nami, nastáva jediná otázka, čo sa teda stane sterotypmi 2010´s? Tu je pár návrhov:

1. Tinder Dates
Odkedy bola dobre známa aplikácia Tinder privedená do spoločnosti (2012), stala sa synonymom pre moderné randenie. Však koľko romantických filmov /ale aj aktuálnych vzťahov/ sa odvtedy začína posunutím vpravo.

2. Sláva internetu!
Áno, už existovali hviezdy na internete, ale 2010´s sa stali jednou veľkou zlatou baňou a už v tom nejeden stráca prehľad, kto sa kedy stal populárnym. Chce byť niekto slávny muzikant? Už nemusí vyhrávať v garáži, ale môže jednoducho nahrať video na internet a voila! /možno až moc skreslená situácia
z amerických filmov, uznávam/

3. Memes
V podstate odpoveď a reakcia na všetko.

4. Jednoducho Instagram
Kde všetky sociálne médiá skončili, začína Instagram. A všetky jeho #trendy budú navždy spájané s touto dekádou.

5. Undercuts
Štýl účesu, ktorý si získal veľa obľúbencov a naďalej aj nabúda. Už nie v takých číslach, ale stále ho môžeme na ulici zahliadnuť.

6. Pokémon Go
A vy ste vedeli, že toto príde, i keď každý na to zabudol. Pamätáte si na leto, keď ste sa prechádzali len tak po meste a ľudia zaujato ťukali do mobilov?

7. Muži s bradami
Nehovorím, že to nepríde opäť do módy, ale tá hipsterská brada a oblekový look sa pomaly vytrácajú. Je to tak 2012.

8. Sme dvaja
Dnes sa už nikde nepohneme bez mobilu, každý ich používa, dôchodcovia, malé deti. Stali sa neoddeliteľnou časťou našich životov.

9. Hudba
Ako vždy každé obdobie so sebou donesie nové skvosty, tu je pár výberov: Starships, What does the fox say, Somebody that I used to know, Just dance, Shut up and dance, Baby, Sugar, Bang Bang, Havana, Don´t let me down, Last Friday night, We found love, Wrecking Ball,...

- A nezabudnite, rok 2030 je bližšie než rok 2009. Už sa cítite staro?

N. Papšová

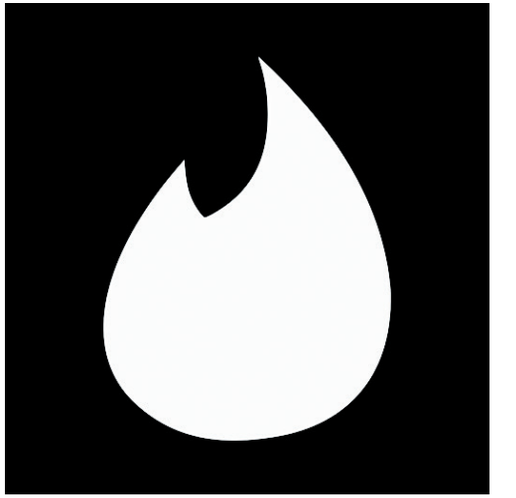

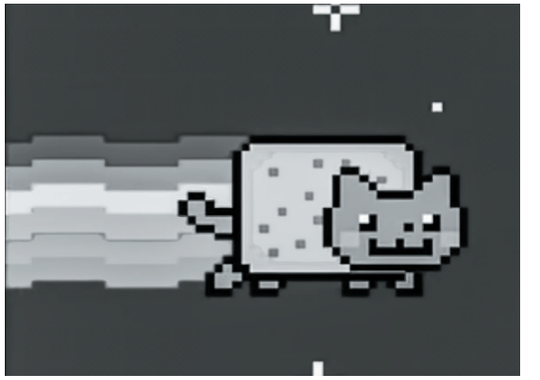

Chce to zmenu v povinnom čítaní?

Povedzme si na rovinu, nie vždy vítané, nie vždy čítané.

Je tu však s nami od prvého roka nášho štúdia a či chceme alebo nie, nevyhneme sa mu. Dalo by sa však nejakým spôsobom zatraktívniť pre našu a ďalšie generácie, čo prídu po nás? Galóny „osvedčenej klasiky" sa na nás valia zo všetkých strán, no skutočný skvost nám odhalí len neľútostný čas. Ktohovie, aké povinné čítanie čaká študentov o 100 rokov. Budú to stále tie isté literárne diela, alebo sa k nim nenápadne votrú modernejší literáti?

Apropo, čítanie na GBASe. Patrím k ľuďom, ktorí sú zástancami myšlienky, že by nás obľúbení a svetovo viac i menej známi autori nemali obchádzať oblúkom (a taktiež ma teší, že naša škola si do zoznamu povinného čítania pridala knihy na rozšírenie obzorov), avšak uvítal by som zopár maličkých zmien.

Zo zoznamu momentálnej povinnej literatúry je preživšia presne štvorica autorov. Avšak po smrti Dušana Mitanu v roku 2019 nám zostali už len traja, a i tí už majú svoj vek – Milan Lasica a Stanislav Štepka, nedá mi nespomenúť môjho favorita Dušana Dušeka.

Som presvedčený, že Slovenská, ale i svetová literárna scéna má čo ponúknuť a zo súčasných autorov by sa dala povyberať pestrá paleta umelcov, ktorí stoja za zmienku. Bohužiaľ, na doplnkové učivá na našej škole nie je veľa času a tak sa ku slovu hlásia knihy, ktorých poznanie je nevyhnutnosťou pre maturitnú skúšku. Ako však motivovať ľudí, ktorí beztak neradi čítajú, neznásobí ich nechuť ešte implikácia slova povinnosť?

Nie som však vhodný človek na kritiku, keďže nepoznám správne riešenie problému. Možno by som však nepristupoval ku myšlienke povinného čítania tak prísne a nechal hodinám viac voľný priebeh, poskytnutý žiakom na vyjadrenie vlastného názoru. Neprihliadať na kvantitu na úkor kvality a poskytnúť dostatok času na analýzu každého jedného diela, hoci je to často náročné. Respektíve, mohol by sa poskytnúť väčší priestor študentom a učiteľom, aby prechádzali dielami, ktoré sú viac „ich srdcu blízke".

Odpoveďou na pôvodnú formu tohto článku mi bola odpoveď pani Makovickej, že zoznamy povinného čítania sú výrazne limitované osnovami Ministerstva školstva (rušilo sa množstvo kníh, keďže na maturite je rovnomerne zastúpený jazyk aj literatúra) , defakto už samotný náš zoznam výrazne presahuje ostatné školy, ktoré tým pádom zostávajú výrazne ochudobnené.

Avšak netreba klesať na duchu, s reformami by mohli prísť i vítané zmeny...

A napokon, rozhodol som sa poskladať rebríček kníh, ktoré si podľa môjho názoru zaslúžia byť v kolónke povinného čítania, no ešte stále čakajú na svoj čas. Sú v ňom spomenutí povojnoví, no i súčasní autori, slovenskí i zahraniční...dúfam, že vás niektoré spomenuté diela oslovia, možno i natoľko, že si ich v dohľadnej dobe prečítate.

Výberovka:

Gabriel Gárcia Marquéz – Kronika vopred ohlásenej smrti, 100 rokov samoty (magický realizmus – prepojenie mýtov, povier a reality)

Ernest Hemingway – Komu zvonia do hrobu (problematika vojny, autorovo majstrovské dielo)

Haruki Murakami – Kronika vtáčika na kľúčik (japonská súčasná literatúra, vplyv Ameriky)

Vladimir Nabokov – Lolita

Umberto Eco – Meno ruže (Obe významné diela postmoderny, prepojenie viacerých žánrov)

Zadie Smith – Biele zuby (hysterický ealizmus, jedna z najuznávanejších súčasných autoriek)

Olga Tokarczuk – Prejdi svojim pluhom po kostiach mŕtvych, Lety (multižánrová spisovateľka, laureátka Nobelovej ceny 2018)

Peter Jaroš – Tisícročná včela (generačný román – sleduje osudy viacerých generácii jednej rodiny, ovplyvnený postmodernou)

Viliam Klimáček – Ďalekohladenie (súčasná slovenská poézia, autor pre divadlo GuNaGu)

Kamil Peteraj, Daniel Hevier – výber z poézie (vynikajúci textári a poeti)

Ľubomír Feldek, Tomáš Janovic...

A pre všetkých, ktorí úfajú nad povinným čítaním – nezúfajte, a pokiaľ čítanie nie je vaša silná parketa, Baštrng a jeho slovenčinárske videá sú cesta.

T. Košárek

Spoznávanie Dánska

Necestujeme, aby sme utiekli od života.
Cestujeme, aby život neutiekol nám.

Keďže GBASáci určite nechcú, aby im život utiekol, nemohli si nechať ujsť príležitosť navštíviť Dánsko. A tak sme v dňoch od 1. až 6. 12. 2019 navštívili najmenšiu škandinávsku krajinu, ktorá sa nachádza severne od Nemecka- Dánsko. Táto exkurzia bola určená pre žiakov 2. až 4. ročníka a zámerom bolo spoznať krajinu, ale najmä jej najznámejšie univerzity.

Cesta

Naša cesta začala 1.12.2019 (nedeľa) okolo 12:45 vo Vrútkach, kde sme čakali približne trištvrte hodiny na autobus. Po dlhých 14 hodinách strávených v autobuse, 2 hodinách na trajekte a ďalších 3 hodinách v autobuse sme (konečne) dorazili do Kodane.

Kodaň

Prehliadka Dánska začala návštevou hlavného mesta, ktoré je taktiež nazývané Severnými Benátkami. Tam nás už čakali dvaja bývalí GBASáci, ktorí tam momentálne žijú. Mňa osobne najviac zaujala obrovská knižnica Black Diamond, ktorá v sebe ukrývala tisícky kníh, nádherné umelecké diela či kaviareň. Nasledovala prechádzka po Kodani a návšteva Copenhagen Business College , kde sme sa stretli s bývalými študentmi GBASu. Tí nám porozprávali všetky potrebné informácie o živote a štúdiu v hlavnom meste.

Kodaň nás zaujala svojou architektúrou, chladným počasím či veľmi vysokými cenami, ktoré boli, bohužiaľ,
v celom Dánsku.

Ubytovanie

Ubytovaní sme boli v hosteli v známom dánskom meste Aarhus, kde sme mali zabezpečené raňajky. Izby boli určené pre 4 až 12 ľudí. Hostel bol umiestnený v centre mesta, takže sme mali všetky potrebné obchody či reštaurácie po ruke.

Aalborg

Po pár hodinách spánku a výdatných raňajkách sme sa vybrali na druhú lokalitu našej exkurzie, a to mesto Aalborg. Je vzdialené asi hodinu od mesta Aarhus. Tu sme mali prehliadku University of Aalborg, ktorá bola zameraná najmä na IT a techniku. O tejto univerzite nám porozprávali študenti z celého sveta, ktorí tam študujú, a následne sme mali stretnutie s bývalým GBASákom.

Aarhus

Predposledný deň našej exkurzie sme nikam necestovali, ale objavovali krásu mesta Aarhus, v ktorom sme boli ubytovaní. Navštívili sme zatiaľ najväčšiu univerzitu s tým najkrajším kampusom- Aarhus university. Začali sme krátkou prechádzkou okolo univerzity a následne sme išli objavovať krásu jej interiéru, kde sme dostali malé darčeky. Okolo 12:00 sme mali rozchod, ktorý mnohí využili návštevou ARoS Aarhus Gallery museum. Táto galéria, ktorá je zameraná najmä na moderné umenie, je jedna z dominánt mesta Aarhus.

Odense

Ani sme sa nenazdali a prišiel deň odchodu na Slovensko. Ešte predtým sme navštívili mesto Odense a University of Odense (zameraná na biznis).
Opäť sme mali stretnutie s absolventom, ktorý nám zodpovedal všetky naše otázky. Nakoniec sme mali rozchod, počas ktorého sme spoznali krásu aj tohto mesta a zrazu sme sedeli v autobuse na ceste domov. Okolo 13:00 sme dorazili na Slovensko s úžasnými spomienkami a zážitkami z Dánska.

Prečo študovať v Dánsku?

Poslednú časť tohto článku by som chcela venovať trom základným výhodám študovania v tejto škandinávskej krajine.

1. Mnoho univerzít s veľmi dobrou kvalitou a vysokými hodnoteniami.

2. Školné pre študenta z EU je bezplatné.

3. Ak študent pracuje aspoň 40 hodín za mesiac, dostáva od štátu približne 700- 800 eur.

Dánsko mnohým z nás otvorilo obzory a ukázalo nám ďalšie možnosti štúdia v zahraničí. Všetci sme si priniesli úžasné spomienky a návštevu tejto krajiny vôbec neľutujeme. Najväčšie poďakovanie patrí pani Francúzovej a pánovi Sadloňovi, keďže sú to práve oni, ktorí nám umožnili spoznať Dánsko.

A. Pavčová

Ak ste sa v poslednej dobe zasekli a váš hudobný svet stagnuje alebo len chcete preskúmať nové vody, neváhajte a naberte inšpiráciu od štvrtákov so značne rozdielnym štýlom. Na výber je slovenský či zahraničný rap/hip-hop, art rock, indie rock, R&B/soul, pop rock či kpop a oveľa viac. Ráčte vstúpiť!

Denis Garčala

Realer N Realer - Future, Juice WRLD

Vzhľadom na nedávnu smrť jedného z najmladších rapperov som si dovolil otvoriť tento krátky playlist pesničkou, ktorú som od neho počul ako prvú. Opisuje užívanie si života a peňazí, ktoré sa mu asi oplatilo pri tak krátkom živote.

Kika - 6ix9ine, Tory Lanez

Throwback na leto, kedy som sa dostal k tomuto skvostu. Toto je asi jeden z najvýstižnejších songov pre mňa a hudbu, ktorú vyhľadávam. Energická, pre mňa ako stvorená na zrýchlenie rannej rutiny.

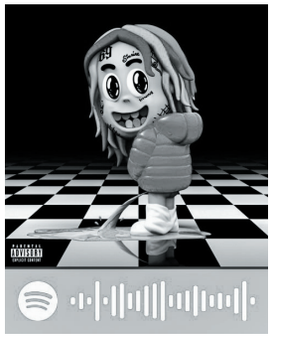

DRAP – Dalyb, Porche Boy

Som väčší fanúšik amerického rapu, ale netreba zabudnúť aj na domácu tvorbu, ktorá to ťahá dopredu. Dalyb je človek, ktorý namiesto požičaného Lamba v klipe poflexí vlastným Hyundai i30N a všetci mu to uveria.

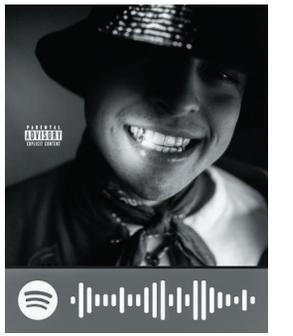

Roll in Peace (feat. XXXTENTACTION) – Kodak Black, XXXTENTACTION

Lyrický náklad v kombinácii s jednoduchým beatom je tiež niečo, čo by som vedel stále oceniť. Novodobý back to basics rap, v ktorom sa často nachádzam.

Haute (feat. J Balvin, Chris Brown) – Tyga, J Balvin, Chris Brown

Na záver som to musel ukončiť Tygom, ktorý sa vie neskutočne predať. Je v tejto hre už dlho a dotiahol to ďaleko, ale nenechal sa ovplyvniť. Zatiaľ som nevidel ani jedno interview, kde by nebol maximálne priateľský a hlavne triezvy, za čo si ho cením.

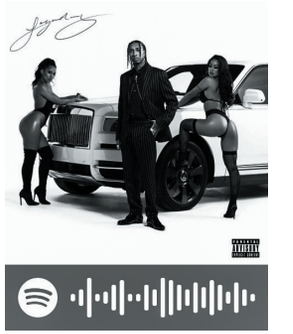

Terézia Slyšková

Bastille - Weight Of Living, Pt. II

V momente, čo som zistila, že Bastille má viac ako dve pesničky, zamilovala som sa do ich hudby. Mám uložené všetky ich albumy, no Bad Blood je určite favorit. Weight Of Living, Pt. II je zaujímavá nielen hudobne, ale aj lyricky - strach z dospievania prežíva takmer každý.

VIXX - Scentist

Nie, v názve nie je chyba - naozaj sa to volá Scentist (po slovensky by sme mohli povedať parfumér). VIXX je jedna z mojich najobľúbenejších skupín a táto pieseň ich perfektne vystihuje. Koncept tejto piesne ako aj celkový dojem po vypočutí ma zakaždým úplne odrovnajú a mám chuť si pustiť celý album.

SHINee - Excuse Me Miss

SHINee sú legendy! Túto konkrétnu pesničku som spoznala ako koncertnú verziu zo SHINee World 4 a nemyslím si, že by sa mala počúvať akokoľvek inak. Všetci členovia majú krásne hlasy, no Jonghyunov tenor naozaj vyniká a veľa nových kpoperov nevie, o čo prichádzajú.

Franz Ferdinand - Take Me Out

Škótska skupina, ktorá sa práve touto pesničkou preslávila v celom svete. Táto pieseň nie je výnimočná iba svojím názvom, ktorý je zároveň slovnou hračkou (ktorá dokonale sedí aj na názov skupiny), ale taktiež kompletnou zmenou tempa po prvej minúte skladby. Bol to netradičný postoj ku hudbe, ktorý sa naozaj oplatil, a ja ho pravidelne oceňujem cestou do školy alebo domov.

Joji - SLOW DANCING IN THE DARK

Papa Franku sa rozhodol dať sa na hudbu a dobre spravil. Celá jeho tvorba je ideálna na neskoré večery presedené na balkóne a trávené rozjímaním nad absolútne čímkoľvek. Pomalé tempo a mumlané texty možno nie sú pre každého, no ja sa pri nich vždy rada zamýšľam nad všetkým a ničím. Taktiež Jojiho tvorbu odporúčam pri písaní, minimálne mne vždy pomáha.

Spracovala: Natália Papšová

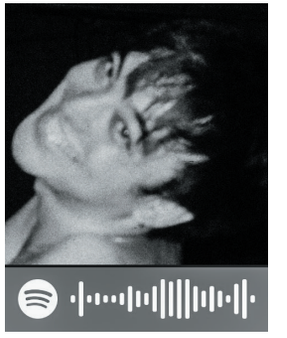

Ak ísť niekedy do divadla, tak tento rok

S rokom 2020 sa začala nielen nová dekáda, ale začal sa i Rok slovenského divadla.

Do Slovenského komorného divadla v Martine sa nedá prísť bez toho, aby ste nestretli ešte niekoho z našej školy - nech je to učiteľ, žiak alebo pokojne aj absolvent. Vždy sa nájde niekto, kto sa vybral na rovnakú inscenáciu ako práve vy.

Do divadla sa chodí nielen v skupinke z internátu alebo v rámci školskej akcie, ale aj individuálne. Máme neuveriteľné šťastie, že divadlo tak vysokej kvality sa nachádza blízko našej školy. Aká je teda momentálna ponuka v tomto divadle?

Vyberám za seba:

1984

Najnovšia hra v repertoári SKD má premiéru prvý deň v mesiaci február. Tešia sa na ňu najmä starší žiaci, ktorí knihu od Georgea Orwella čítali ako povinnú literatúru, rovnako ako niektorí naši pedagógovia. Kniha 1984 je globálne známa, ide o jednu z najlepších dystopických kníh, ktorá bola kedy napísaná. Stačí iba veriť, že martinské divadlo nesklame a inscenácia bude rovnako dobrá ako jej predloha.

Portrét Doriana G.

Ďalšia inscenácia anglickej povinnej literatúry, pre zmenu inšpirovaná dielom Oscara Wilde. Hra prenáša dej knihy do modernej doby a dokazuje, že ľudia sa za posledných niekoľko sto rokov vlastne nezmenili, zmenil sa iba inscenačný spôsob odhaľovania ľudskej duše. Portrét sa stáva digitálnym, namiesto zakrývania portrétu stačí uschovať USB kľúč tam, kde ho nikto nenájde. Zaujímavý nápad, ktorý sa režisérovi Mariánovi Amslerovi nepochybne vydaril - o čom svedčí aj neustály záujem o túto hru. Nech už vás zaujíma iný pohľad na literárnu klasiku, alebo sa len chcete pokochať výkonom pološialeného Žulčáka, rozhodne si pozrite túto hru.

Hráči

Hra, v ktorej vlastne netušíte, čo sa deje až do úplného konca. Môžete sa tu pozrieť na život profesionálnych kartových podvodníkov bez akejkoľvek servítky pred ústami. Komédia napísaná ruským klasikom Nikolajom Vasiljevičom Gogoľom ukazuje úpadok spoločnosti. Hra trvá takmer hodinu a pol, ale prekvapenie príde až na konci. Pokiaľ radi sedíte na kraji svojho sedadla a neviete sa dočkať rozuzlenia, táto hra je ako stvorená pre vás.

Žobrácka opera

V neposlednom rade SKD ponúka komédiu Václava Havla Žobrácka opera, ktorá je adaptáciou známeho anglického diela. Hra vás pobaví občas priam absurdnými momentmi a miestami možno až pobúri svojou odvážnosťou, no nič iné sa od diela, ktoré kritizuje spoločnosť, nedá očakávať. Pokiaľ ste ľahko rozrušení, hra pravdepodobne nebude pre vás to pravé orechové. Ak sa však chcete oboznámiť s hercami, ktorých SNK ponúka, vyberte sa práve na túto hru - hrajú tu takmer všetci.

Samozrejme sa nemusíte obmedzovať iba na martinské divadlo - divadlá sa predsa nachádzajú v ďalších slovenských mestách. Rovnako sa môžete pridať k zájazdu do Slovenského národného divadla, ktorý sa organizuje na našej škole, alebo si spraviť výlet na niektorý z množstva slovenských divadelných festivalov, ako je napríklad Crikuľart, Dotyky a spojenia, Scénická žatva atď. V každom prípade si tento rok určite nezabudnite uctiť návštevou divadla alebo inak podporte divadelnú tvorbu na Slovensku.

T. Slyšková

Lisabon, Lisbon & Lisaboa

For Slovaks it is Lisabon, the English call it Lisbon and the proper Portuguese pronunciation is Lisaboa. The three versions of its name are fitting for this exuberant city. Like literature, music, and traveling itself, it's different to everyone and spectacular from various points of view.

Traveling is an invigorating way of experiencing action, finding out things you didn't know about yourself, meeting delightful people from all around the globe and a lot more. For me, it's a source of spontaneity and serotonin, that loved hormone of happiness.

Changing up my daily routine as a typical GBAS student helps me gain inspiration for my essays and the life itself. Stepping outside my tight comfort zone, capturing shots, making new friends and experiencing what I call positive anxiety, are all a big part of a good travel experience.

Positive anxiety is about solving problems you would never even have imagined worrying about, especially with people you've only just randomly met an hour ago. If you have ever found yourself laughing out loud all of a sudden, because of all the problems, deadlines and chores piling up, experienced a surreal, overwhelming feeling that makes you zone out for a while, that is exactly what I would call positive anxiety. You can get it in small doses everywhere, but especially in those nerve-racking situations that spontaneous travelling offers. It is a foundation for amazing stories that you might one day tell your grandchildren, sitting in a comfortable armchair by the fireplace, or for something you might decide to share in

a school magazine KARIS, like I am doing right now.

After experiencing a few of my teenage years in high school, my traveling background improved even more. The UK trip 2019 hit hard, but the ERASMUS+ journey hit even harder. Showing up at a Lisbon airport with no one else around but my dorm roommate Peter, and my loyal Google assistant, would have been a cause of anxiety in itself, but we made it hilarious. First of all, we were headed to the city centre, which Google maps made it look like it was only down the street from the airport. Let me tell you, it wasn't. It turned out to be several kilometres away. Google's 15-minute stroll turned into an hour and a half. Thanks to our everyday Priekopa-Vrútky route, and Mr. Gombársky's all-year-long training regime, we managed to physically reach our destination.

Things like Portuguese churros or the most adorable couple, Chiara and Samuel, who were also from Slovakia, accompanied us on our way to Aveiro, a small city 250 kilometres away. It was an hour after midnight when our train arrived and the sweet and kind Perpetua led us to our rooms in her small hotel near the ocean.

People who experienced ERASMUS+ know that this program isn't about luxury or vacation, but about obtaining knowledge and getting to mingle with interesting people.

The WTEO – Walking Toward Equal Opportunities programme was great, but it had nothing to do with discovering the Portuguese culture (except for the late-night parties). It was an interesting scene to watch some Bulgarians getting angry over lack of food, then turning around and see a few Portuguese getting into the mood and dancing to Estonian rap music. And that's just a start. On those nights, people from different nations have made new friendships, fallen in love, shared their secrets, and, in a word, LIVED.

Before our flight home, we still had a day and a half to explore the wonders of Lisbon on our own, only with the Slovak ERASMUS+ team. The photos speak for themselves, and I can only tell you that getting kicked out of a tower for a sudden urge to take a selfie wasn't the greatest crime in the world. On that day, we came across an Afro-American wedding,

spent tens of euros in a McDonald's, and saw centuries of Portuguese art on display all over the city.

Without those 10 days, I wouldn't be able to properly hold a camera, speak fluently with complete strangers or gain enough courage to stroll around the capital of Portugal all by myself. It was one of the most encompassing days of the 16 years I have spent discovering and scavenging for treasures, but the most vivid memory a local spicy noodle soup.

These memories perfectly capture what travelling means. It can be organized, but also spontaneous. Easy and wonderful, or risky and stressful. It is all up to you, dear reader, whether you choose to seek inspiration, or just a nice, relaxing break. for me is our late-night homemade dinner, composed of pasta with tomato sauce sprinkled with Parmigiano-Reggiano, and

M. Válek

DO THEY REALLY WANT TO KNOW?

The elephant in the room has undergone a metamorphosis. Now it has the form of about twenty people, still stuck to the wall, half-wrapped in their elephantine cocoons. This process takes time. It isn't until September that a fraction of them will break free and realize that the Open Day has the power to turn the entirety of Štátna meštianska škola Hodžova into a huge Broadway stage.

Ah, the rush! The rehearsals! The costumes! The completely unfabricated smiles! There is a reason why ordinary theatre goers are not allowed backstage or into the dressing rooms. In fact, the reasons are many. The dressing rooms are generally unsafe (The Troll is in the dungeon! A traffic congestion nearby the Relax Zóna! We've run out of Pizza Rožky!), but the backstage... The backstage is where the real magic happens.

Not even in this fictional theatrical universe do the staircases turn around at will. Sorry to disappoint. However, there are no small pegs fixed to the tops of the railings, the automatic door closers really do just that – close the door, instead of slamming them shut with a bang. The whiteboards do not suddenly slide upwards whenever they decide to. It almost looks like the one true school of wizardry and witchcraft nevertheless, especially, when we try to compare the books and the movie, trying hard not to mercilessly trash either.

If you have ever been to see a theatre play in which the translated script was being projected onto a wall for anyone who doesn't speak the original language, you get the idea. There is no way for anyone to perfectly memorize every single line in the script, and, therefore, for the play to be identical with the projection. Still, we all try to maintain the ideal, the perfect student/teacher figure, and act it out best we can. In the end, the script matches the play, for the most part, and that is precisely what everyone had been aiming and hoping for. Right?
So, why is it that most of us simply cannot stand the Open Day, even if we don't say it out in the open doing our best to act as if we feel otherwise?

Maybe it goes hand in hand with the acting. It remains a public secret, nobody likes to put on a mask, and nobody likes to see masked individuals around them. On 21 November, we are strangers not only to the visiting baby elephants and their elephant parents, but to one another, too. Those who never need the act in the first place, hold onto it the firmest. The smaller group, way more agreeable with their masks on, drops them only upon crossing the doorstep on their way out. Maybe we just do not like surprises. The image of people already being the poster individuals, trying to hit their own perfection marks, and, on the other hand, people confidently sitting on what they presume to be their personal peak, casually getting up and walking the few extra steps to meet everyone else's expectations at least halfway like it's no big deal, both end up being very surprising in their unique ways.

In ways that leave your mouth open, and in ways that initiate lengthy discussions while waiting for the train.

If the Open Day is supposed to show the prospective schoolmates the best of this school, why is it that its real spirit is banished into the depths of the basement? Why do we feel like what we are, what we have, and what we do on ordinary days are not relevant representations of our school?

I would like to remind everyone, who has come this far in my article, that they are. The amount of ramen (noodle soup) eaten in the lessons with zero attempts to even conceal it. Never registering our arrival with a silent bleep of the access card. Everyone presently blocking the corridor complaining about the people who are oh so rude as to block the corridor. Gradually learning how to teach people stuff you yourself don't understand during the blessed union of -1st and 0th lessons, with a test on the topic being written in the 1st lesson. Sitting on the floor, on the desks, on anything that gives off heat, on your classmates. The art of balancing a cup of coffee (concrete, more like) on top of a laptop, the teacher's book, twenty-six tests, a pencil case, and a mobile phone. Learning how to love yourself despite getting thirty percent less than all your „students" from the aforementioned -1st and 0th lessons. Celebrating a permission to write directly into the material like it's Christmas in March. Turning this magazine, filled with brilliant ideas of brilliant minds, right to the last page, and solving the picross first.

Each and every one of us impersonates the environment, that we want to live in, be it for five years, or the indefinite time until retirement. We should advertise ourselves in the blessed November days that serve this purpose. Any other day, we should search for anything that makes the living and breathing advertisement for this school (spoiler alert: you) its very best version it can be. Sadly, we might be bound not to realize this until the next year's Open Day is over. Let's wish our future selves good luck at yet another Broadway premiere.

anonymous

Top 5 Foods to Stay Healthy vs Top 5 Foods to Avoid

1. Blueberries

These blue colored berries have many health benefits. They are rich in vitamin C, K and manganese. They consist of 85% water, so a cup of blueberries contains only 84 calories. They are well known for their high antioxidant capacity and protection against several diseases such as cancer or heart attack. Regular consumption can provide reduction of high blood pressure as well as protection against early aging.

2. Avocado

Avocado is mainly known thanks to the popular guacamole. Guacamole is a spread made from mashed avocado mixed with chopped onion, tomato, red pepper and a pinch of lemon juice. It's usually served with toast, added to salads or prepared with scrambled eggs. Avocado is, however, loaded with healthy fats and beneficial nutrients which help to counter heart disease factors such as high cholesterol levels.

3. Ginger

Aromatic, pungent and spicy, these are the most characteristic properties of ginger root, or called simply, ginger. It has a long history of use in traditional (alternative) medicine. People used to prepare ginger tea to calm nausea or fight flu and cold. It was also used to reduce inflammation and muscle pain. Ginger has its medicinal properties thanks to its main bioactive compound gingerol.

4. Eggs

Both the white and the yolk are beneficial with various nutrients, minerals and vitamins. Egg white contains more than a half of the egg's proteins, while the yolk has more calories and fats. It is also full of vitamin D, E and many essential fats. Eggs are also rich sources of selenium and minerals such as zinc, iron and copper. Another noteworthy effect is that they help to protect the bones and prevent osteoporosis.

5. Dark Chocolate

You might be surprised, but even dark chocolate has its useful nutrients. It is also rich in antioxidants and can lower the risk of heart disease. However, it is only beneficial if you buy high-quality dark chocolate. While dark chocolate contains many minerals, such as copper and iron, milk chocolate has very small amounts of nutrients and is loaded with unhealthy sugars. Of course, even dark chocolate is best consumed in moderation.

1. Potato Chips

Potato chips are among the most popular snacks worldwide. The way they are made is the most important factor in influencing their nutritional value, but we are mainly talking about the common, packed chips (or crisps) from the supermarkets, which are salted and soaked in oil in very high amounts. This means that they are filled with sodium and many unhealthy fats. Too much sodium can cause various heart problems and increased blood pressure.

2. White (Refined) Sugar

Added sugar can be found even in the most unexpected products. The biggest amounts of sugar are found in fruit juices, candy bars or pastries. Moderate amounts of sugar are not harmful, but in high concentrations sugar can be the cause of many health problems. Because sugar in itself provides empty calories with no nutritional value, it can lead to various health problems and diseases, like acne, type two diabetes and damaged liver.

3. White Flour

White flour is not the best choice, because during the processing of white flour from wheat, important nutrients, including bran, are removed. Bran is the main source of all nutritional values and it consists of many important minerals. Studies suggest picking wholemeal wheat flour over the white one, as it contains more nutrients and is better for overall health.

4. MSG (Monosodium Glutamate)

Monosodium Glutamate is a food additive known under the number E621. It looks like white powder, very similar to salt. MSG is claimed to cause asthma, headaches and maybe even brain damage. However, none of these have been proved. The glutamate from MSG can act as an excitotoxin, leading to the destruction of nerve cells. Another study claims that increased intake of MSG can lead to increased appetite.

5. Canned Soups

These soups are also loaded with great amounts of sodium, so if you're desperate for one, pick a low-sodium option. Another strike against them is BPA. BPA stands for Bisphenol A, which is a component of the liner used in many cans. BPA can leach from the liner (bottom of the can) into the food and can increase the risk of certain cancers. A test of canned soups found that almost every brand of can soups contained certain amount of BPA.

A. Kirková

Práve sme v Karise

Aby sme pravdu povedali, už sú v ňom nejaký ten rok a čoskoro sa už s ním aj budú lúčiť, tak isto ako budú opúšťať brány našej ľúbeznej inštitúcie. Ešte predtým som si však odchytil Terezu Ďaďovú a Kamilu Kvasnicovú na zopár otázok a vyspovedal ich.

Ako dlho si už v Karise?

TĎ: Aby som bola úplne úprimná, neprispievam do Karisu pravidelne. Začala som v treťom ročníku, keď sme sa s kamarátkou rozhodli ísť na prvé stretnutie toho roku a následne poslať niekoľko článkov. Odvtedy som ešte pár napísala, ale je poľutovaniahodné, že nie do každého čísla, z čoho bezmedzne viním svoju neschopnosť venovať sa jednej veci dlhodobo.

KK: Začala som v treťom ročníku, takže teraz to už bude tretí rok, čo som v Karise.

Ako si sa ku Karisu (a hlavne doňho) dostala?

TĎ: Ako som už spomínala, s mojou spolubývajúcou Kamilou sme sa spontánne rozhodli dostaviť na prvé stretnutie v roku 2017, teda v mojom treťom ročníku, ešte keď Karis viedla Mária Rusnáková, ktorá nás pochválila za spoločný článok a tým nás motivovala pokračovať. Dôvod bol veľmi jednoduchý aj ja, aj Kamila rady píšeme texty rôznych druhov.

KK: Ja už ani vlastne neviem. Mala som pocit, že potrebujem niečo robiť a že by bolo možno fajn, keby sa to týkalo písania. Školský časopis mi prišiel ako dobrý nápad raz za čas napísať o téme, ktorá ma zaujíma. A malo to aj ďalšie výhody. Keďže Karis vyžadoval minimum vstávania na nultú, moja nová aktivita bola veľmi jasná...

Aký je podľa teba najlepší spôsob učenia sa? Dá sa na GBASe všetko postíhať a zmanažovať minimálne tak, ako to tvrdia učitelia?

TĎ: Ja som mala ťažký rozbeh, keďže na základnej škole som učeniu venovala príliš málo času na to, aby som vedela, ako sa to robí. Ale postupne to prišlo prirodzene, niektoré veci jednoduchšie než iné, s jedným konkrétnym predmetom som sa len naučila prežiť, pani učiteľka Mgr. Zuzana Gombárska by vám určite porozprávala viac. A keďže učitelia tvrdia vždy pravdu, tak sa to vskutku všetko dá stíhať, alebo minimálne zvládať s akurátnym množstvom schopnosti selektovať časti, na ktoré sa chcete plne sústrediť a ktoré proste iba prídu v zvolenom balíčku.

KK: Možno sa to dá, ale ešte som to celkom nezvládla. Rada sa učím dopredu, ale nie vždy sa k tomu dokopem. To je pre mňa najlepší spôsob, keď mám veľa času a môžem si ku každej téme nájsť nejaký problém, ktorému sa môžem následne ešte venovať a robiť tak bez strachu, že si nestihnem niečo pozrieť. V kritických momentoch sa presviedčam, že ma to naozaj zaujíma a možno to niekedy ešte využijem. A to väčšinou funguje najlepšie.

Teraz jednu len pre teba, Tereza. Ste príbuzné s pani učiteľkou Ďaďovou?

TĎ: Prvá otázka, ktorú som dostala od študentov dozorujúcich na deň otvorených dverí ešte predtým, než som vôbec vedela, že pani učiteľka Veronika Ďaďová vôbec existuje, bola, či tu mám nejakú rodinu. Ja som im odpovedala, že pravdaže, rodičia práve parkujú auto. Aby som však odpovedala, tak nie, s pani učiteľkou nie som v žiadnom príbuzenskom vzťahu, o ktorom by niektorá z nás vedela, v každom prípade mám v obľube jej veľmi nákazlivý smiech.

Ako by si vyhodnotila svoju päťročnú kariéru? Čo si nadobudla a čo možno stratila príchodom na GBAS?

TĎ: V polovici piateho ročníka je veľmi zložité sformulovať odpovede na všetky tvoje otázky. Možno keď sa na ne pozriem spätne o ďalších päť rokov, moja myseľ bude jasnejšie vidieť, čo mi vzala a dala moja alma mater.
Ak však niečo viem, tak je to fakt, že táto škola bola kľúčovým faktorom v mojom živote, lebo ma naučila neuveriteľné množstvo informácií nielen z oblastí matematických a literárnych, ale hlavne z oblasti ľudskej, urobila zo mňa človeka, ktorým teraz som.

KK: Neviem, či by som to práve nazvala kariéra. Naučila som sa neťahať veci do extrémov, trochu si dávať na seba pozor, naučila som sa vychádzať s ľuďmi a možno trochu aj so sebou, naučila som sa piť kávu (a vzápätí aj prestať), zdieľať svoj životný priestor a jedlo... To všetko spadá i pod veci, ktoré som nadobudla v podobe skúseností.
Ešte k tomu som nadobudla aj kamarátov a pár zlozvykov, ktoré bude ťažké sa odnaučiť. Najväčšia strata je asi pocit jednotného domova, lebo odkedy som sem prišla, neviem si vybaviť, aké to je volať len jedno miesto domovom.
A občas to vie byť zákerné, hlavne keď chcem ísť domov, len neviem, ku ktorému miestu ma takýto pocit vedie.

Čo by si odkázala budúcim generáciam GBASače?

KK: Aby sa nezničili. V akomkoľvek význame.
TĎ: Je ťažké odkázať niečo ľuďom, ktorí sú úplne iní, než sme alebo sme boli my. Čo však mne pomohlo vždy, boli ľudia, ktorí to všetko so mnou prežívali tiež, a aj keď som niekedy mala pocit, že ich nechcem vidieť aspoň celý mesiac, o dva dni mi chýbali. Spolužiak je tvoj priateľ a učiteľ je tiež tvoj priateľ, ak vždy robíte to, čo vám je povedané, potom je vám aj párkrát odpustené.

Aký song je momentálne tvoj favorit a akú knihu máš momentálne rozčítanú?

TĎ: Som notorický rozčítavač kníh aj teraz ich je pár. Medzi nimi napríklad Jedenie od Ivana Medeši alebo takmer 800 stranová zbierka tvorby Dušana Mitanu (vrelo odporúčam). Čo sa týka hudby, väčšinou počúvam kompletné albumy, staro-nový Real Newz od Kontrafaktu alebo úplne geniálny MAGDALENE od FKA twigs.

KK: Uf! To je ťažké, ale momentálne je jedna z mojich obľúbených Foals – Dreaming Of. A práve čítam Conversations with friends od Sally Rooney.

T. Košárek

Two chaps simply answering questions about Brexit

What's up everyone, it's your favourite old time political analyst RJM back at it again, doing a collab with my good pal, JS. I do have to express a big thank you to the lad for inviting me over to express my opinions once again. So now, without further ado, let's begin with what we are here to do.

Brexit in general, for or against?

JS: In order to be as strong as possible, European Union has to be first of all united and member states have to actively participate in European matters, stick to the same global policy, and people in member states have to believe in the EU. This just isn't possible in a country, where 52% of people want to leave.
In recent years, we have seen growth of euroscepticism across Europe, because the EU has taken away many rights of sovereign nations and given them to Brussels. Therefore, I am for Brexit once it was voted for, because you can't hold a state in the EU against its will. Forcing it to stay would simply result in more growth of euroscepticism and it would leave the EU weaker. Still, I consider it to be a bad step for both the UK and Europe, due to it slowing down our and British economies and the EU would be stronger with the UK in it. The vote for Brexit was in my opinion more emotional than rational.

RJM: I myself generally tend to not express my specific opinion on the matter whether I am for or against Brexit, due to such action leading to others instantly disregarding what I have to say on the matter if they happen to hold the opposite views. So I beg you, do not begin to consider my following words to be nonsense as I will now tell you that I am for Brexit, and had been all for it since the beginning.
No, it is not because I hate immigrants, nor is it because I am a nationalist. It is simply because I am not a fan of big, expansive and very regulatory governmental structures. My opinion is that the freer the market, the freer the people. Since the EU (and many governments, in fact) likes to meddle in areas where it has no business to, I have to say I am not particularly sad about the UK having decided to leave it.

What do you think will be the impact of Brexit on the United Kingdom?

JS: While other parts of Britain were for Brexit, in Scotland 62% of the people voted against it. This created voices supporting the idea of an independent Scotland, which would then rejoin the EU. However, it is a difficult legislative process and in the last referendum in 2014, 55% of Scots were against leaving.
In the UK, there will be a few years of instability and perhaps recession, but then the British situation will improve. The impacts of Brexit will also be reduced by improved relations between the UK and Trump's USA and by trade deals with the EU. The consequence of this will be that Scots will change their attitude.

RJM: Right after the real exit happens, the UK is going to suffer economically, there's no two ways about it (if I happen to be wrong on this one do not quote me, please). Its recovery will largely depend on two factors. The first, and probably the most important one immediately after the ultimate undoing of most, if not all, connections, will be the relationship between the UK and United States of America. A trade deal between the two countries will be essential in helping the UK getting back on its feet. The second one will be all about how severely the EU will decide to punish the UK for its separatist actions. Just why the EU might want to do that will be answered in the next question.

How much weaker do you think the EU will become after Brexit?

JS: Brexit is a punch in the European commission's face and it remains to be seen, if the EU learns from it and reforms its policies, because its current "progressive left"policies might bring its destruction. They are the reason behind growing euroscepticism, because the EU tries to push regulations and laws everywhere possible and it doesn't seem to consider its people to be capable of deciding for themselves regarding what to do with their money and their country.
It doesn't have to force rules on people. It should focus on their education and freedoms instead, and then the people will be able to make the right decisions. Our goal should be a more decentralized union with a few common ministries and a federal government able to decide on important matters. The EU needs a reform if it wants to survive. Otherwise more countries will leave.

RJM: So why might the EU want to punish the UK? Well, the answer happens to be a simple one. The strength and unity of the European Union depends heavily on how

the United Kingdom fares in the years following its departure. Any scenario in which the UK comes out swimmingly out of its pool of problems will most likely result in a massive emboldening of eurosceptic movements all across the Europe, subsequently making more "exits" all the more likely.
However, if the UK happens to find itself not in a mere pool of problems but a whole sea of them, while drowning, it will have the opposite effect on the eurosceptic movements. That is why the EU ought to, for the sake of its own continued existence, not only decide to refuse to throw a rope to the slowly (or quickly) submerging UK, but might also want to give it a little whack on its head with a paddle or something. (I'm seriously at my wits' end with all this water-related stuff).

Do you think that Boris Johnson is the right person to negotiate the potential deal?

JS: Boris Johnson has the support and the charisma to lead the UK in this situation. What is his disadvantage is that he doesn't have any kind of a plan and on top of that he is far too temperamental to hold this sort of responsibility. However, the UK's political system can slow him down and if nothing else, he is at least someone competent enough to effect Brexit.

RJM:
To be honest, almost anyone could do a better job than what was done by Theresa May, so I consider Boris to be an improvement. Sadly, I do not think it matters too much anymore when it comes to the quality of the potential deal. Yes, he will have the support to go through with it now, but I do not believe any deal will prove beneficial to the UK. It all goes back to the fact that the EU will seriously not want the UK to come out on top in any way, shape or form. Therefore any deal made must be of the kind that will damage the UK more than help it, because otherwise the EU just cannot afford to sign it. In the end, I do believe that the UK would have been better off wading through the uncharted, murky waters of a no deal Brexit, rather than trying for a deal which will most likely turn out to be more harmful than helpful.

R. J. Mojš and J. Svýba

Temná stránka módy

Nikdy mi nenapadlo, že by som niekedy písala článok, no tento postoj sa zmenil, keď som si uvedomila, že už nie som jednou z tých mladších na tejto škole. Dostala som chuť vrátiť späť všetko to, čomu som sa tu priučila.
S príchodom na GBAS som mala nejaké to poňatie o globálnych zmenách a ľudských právach, no nikdy som si neuvedomila, že to, čo nosím na sebe, to priamo ovplyvňuje. Módny priemysel je druhý najšpinavší priemysel na svete a priamo zamestnáva 60 miliónov ľudí. Ďalších vyše 100 miliónov ľudí je od neho nepriamo závislých.

V minulosti módny priemysel vytváral kolekcie dvakrát do roka a to jar-leto, jeseň-zima. Momentálne sa produkuje 52 malých kolekcií. To znamená, že výrobcovia potrebujú rýchlu a lacnú pracovnú silu.
Tak vznikla Fast fashion.

Fast fashion, tiež nazývaná rýchla móda, spôsobuje rôzne problémy:

Pôda
Aby sa zmenšila nákladná cena, výrobcovia používajú najlacnejšie zdroje bavlny. Kupujú ju od ľudí, ktorí používajú lacné a nekvalitné hnojivá plné chemikálií. Tie sa potom dostanú do pôdy, ktorú znehodnocujú a do podzemnej vody, ktorá tak ostáva nepitná.

Odpad
Náš rýchly konzum a nekvalitná výroba spôsobujú vyhadzovanie oblečenia vo väčších kvantitách a všetky kúsky, čo sa nepredajú, poputujú rovno do koša. Tak sa stále tvorí viac a viac odpadu, ktorý sa rozkladá veľa rokov, záležiac na látke oblečenia. Končí na textilných skládkach a v spaľovni.

Pracovná sila
Využívajú sa krajiny, v ktorých sú ľudia ochotní pracovať za pár centov. Čína, Vietnam, Indonézia, India, Bangladéš.
Takíto ľudia venujú svoj život práci a peniaze posielajú svojim rodinám. V malých miestnostiach sedia na tom istom mieste a polovica z nich spí, kým druhá pracuje, a naopak. Sú nútení pracovať v špine a prachu. V roku 2013 sa v Bangladéšii zrútila Dhaka garment factory, o ktorej bolo dopredu známe, že nemá dobrú statiku. Producenti aj tak donútili ľudí pracovať v nej, a tak 24.4. zomrelo

1134 ľudí. Taktiež sa využíva detská práca a to hlavne pri práci s chemikáliami, pretože nekladú odpor.

Znečistenie a spotreba vody
V oblečení sa často vyskytujú ťažké kovy, a to napr. cadmium, nikel, meď, chróm z nekvalitných farbív. Taktiež na zafarbenie jedného bavlneného kúsku sa využije 10000 litrov vody a všetka táto voda končí v riekach a oceánoch.

Pojem the True cost sa používa na vyjadrenie naozajstnej ceny produktu. Za prvé, či sme ochotní zaplatiť za environmentálnu stopu a ľudské životy. Za druhé, že hodnota trička, ktoré si kúpite za 10€, je naozaj pár centov.
Sú rôzne spôsoby, ako sa vyhnúť podporovaniu rýchlej módy, a to nakupovať použité oblečenie, či už na swapoch v second handoch, alebo sa sústrediť na slow fashion značky s certifikátmi a taktiež naozaj porozmýšľať, či nové veci potrebujeme.

S. Pálešová

POMALY ĎALEJ ZÁJDEŠ!

Móda, sociopsychologický fenomén, ktorý nás obklopuje každý deň, je súčasťou našej identity či životného štýlu.

Oblečenie už odjakživa plnilo mnoho funkcii. Každý z nás vlastní veľké množstvo rôznych kúskov oblečenia. Pri množstve oblečenia, ktoré je vyrobené, ktoré vlastníme, ktoré si bez rozmýšľania kupujeme, sa dostávame čoraz viac do kolobehu fastfashion, teda masovej produkcie oblečenia, ktorá podlieha aktuálnym sezónnym trendom.
Na druhej strane, čím ďalej tým viac sa stretávame s udržateľným či upcyklovaným oblečením alebo oblečením „z druhej ruky“. O pár možnostiach, ako to ide aj pomaly, si teraz povieme.

@creeme_official
Slovenská značka, ktorá sa zameriava na výrobu naturálnej spodnej bielizne a pánskych tričiek z prirodzene béžovej organickej bavlny. Ich kúsky sú šetrné k prírode a zároveň aj zdravými kúskami pre vás. Pri podprsenkách žiadny polyester, kostice, tiež veľmi jemný dizajn každého kúsku a prirodzená béžová farebnosť. To je značka Créeme.

@rareclothes
Veľmi jedinečná slovenská značka ponúkajúca originálne kúsky, ktoré inde nenájdeš. Tieto tričká sú určite skvelou alternatívou k všedným komerčným a nekvalitným tričkám z obchodov, ktoré má doslova každý. Jedinečnou ručne robenou potlačou, ktorá je dielom mladého Slováka Radovana Horvátha, sa tieto dámske aj pánske tričká odlišujú od akýchkoľvek iných.

@_handremadeshit_
Značka, dizajnovaná mladou Slovenkou Terezou Revúckou (@tereza_revucka), založená na tom, aby ukazovala ľuďom, že je dôležité odlíšiť sa. Byť iný, špeciálny a jedinečný. „Reťaz, ktorá je súčasťou každého môjho kúsku, vyjadruje spojenie ľudí s mojou značkou.“ Táto značka je jedinečná sama o sebe, o čom svedčia aj kúsky, ktoré Terez vlastnoručne vyrába. Presvedčte sa sami na instagrame tejto značky.

@vyhrabane
Vyhrabane nie je značka, je to niečo nové a úplne iné ako všetky značky, ktoré sme predtým spomínali. Vyhrabane je instagram, na ktorom nájdete to najlepšie z pražských secondhandov. Za týmto nápadom stojí mladá Banskobystričanka

Patrícia Potančoková (@_pucpuc). Jej myšlienkou je spopularizovať secondhand obchody a odbúrať negatívnu stigmu tým, že na instagrame Vyhrabane zverejňuje veľmi pekné kúsky, ktoré by ste často ani neverili, že ich už niekto pred vami vlastnil a že sú už nosené.

@marna_atelier
S láskou vyrábané upcyklované a udržateľné doplnky a móda. Od kabeliek, blúzok, košieľ až po šaty, náušnice či látkové gumičky do vlasov. Treba spomenúť náušnice tejto značky. Sú ručne vyrábané a inde ich nenájdete vďaka ich asymetrickej jedinečnosti.

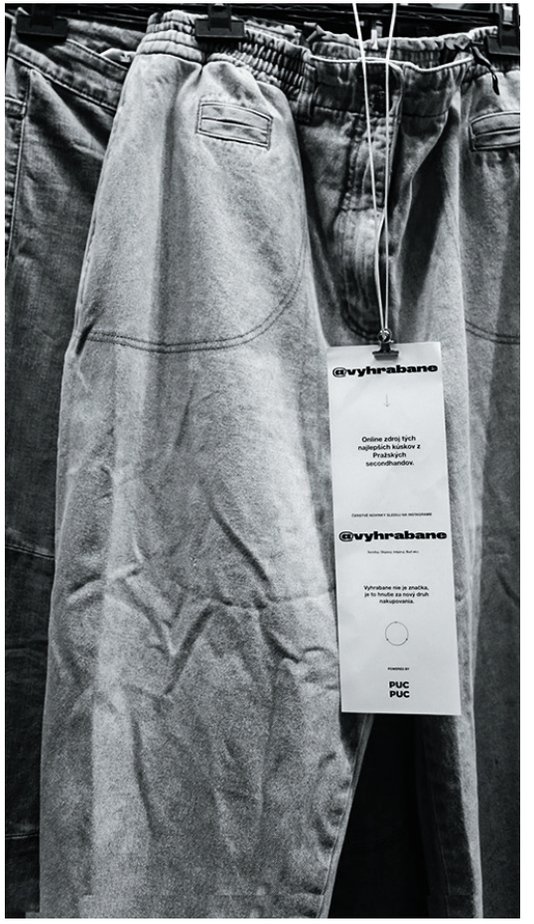

E. Kálusová

Umelci na GBAS-e

Na našej škole funguje už jeden a pol roka nenápadný klub. Aj keď nie je moc o ňom počuť, na škole zanecháva značky, farebné hory na garáži pri grasse, občasné výstavy na chodbách či maľba v 2.11ke.

Zrod
Písal sa september 2018, kedy vznikol nápad v hlavách troch Považskobystričaniek vytvoriť nový klub na škole - ARTclub. Boli to presnejšie Lucka Papšová, Anička Štefanková a ja- Veronika Karasová. Myšlienka za vznikom tohto klubu bola jednoduchá. Oživiť výtvarné umenie na GBAS-e spojením všetkých kreatívnych ľudí, ktorí majú záujem sa na tomto klube podieľať. My všetky tri máme veľmi rady výtvarné umenie, všimli sme si, že na škole sa nachádza veľa takýchto ľudí. Bola by veľká škoda, keby sme im neponúkli priestor na zužitkovanie ich talentu. Ďalším faktorom za vznikom ARTclubu bol vytvoriť akúsi „safe-zónu“, kde by sa mohli ľudia prísť zrelaxovať od stresu kreslením.Garantkou nášho klubu prvý rok pôsobenia bola pani Ďuratná. Po jej odchode pani Brveníková súhlasila byť našou novou garantkou.

Prvé projekty
Začiatky boli skromné. Na našich prvých hodinách sme sa sústredili na kresbu anatómie a používanie akvarelov. O pár mesiacov neskôr sme mali ponúknutý náš prvý väčší projekt: Premaľovať stenu garáže v rámci HodžaFestu. Rozmýšľali sme nad veľa nápadmi, niektoré boli zamietnuté, iné zas veľmi ťažko realizovateľné. Nakoniec sme pracovali s návrhom Mirky Sokolákovej, ktorý sme si trošku upravili. Maľba farebných hôr sa nám podarila úspešne dokončiť. Nebolo by to tak bez všetkých úžasných ľudí, ktorí sa nám dobrovoľne rozhodli pomáhať či už pri zoškrabovaní starého náteru, alebo pri samotnej maľbe.
Ďalší náš projekt, no o trochu menší, s ktorým sa môžeme skromne pochváliť, je väčšia maľba džungle inšpirovaná postimpresionistickým maliarom Henrim Rousseauom. Je možné ju vidieť v 2.11. Podieľalo sa na nej veľa ľudí, ktorým patrí veľká vďaka.

Join us!
Art club je miesto na tvorbu niečoho kreatívneho, ale aj miesto na relax. Pred dňom plným testov je veľmi dobré prísť sa uvoľniť na naše nulté hodiny kreslením alebo maľovaním. Všetok stres z vás naraz opadne a budete sa cítiť pokojne a sústredene. Je to miesto naozaj pre všetkých. Vôbec nie je dôležité, či vie človek pekne kresliť, najdôležitejší je ten pocit, ktorý človek z toho má. Príďte sa niekedy pozrieť na ARTclub. Stretávame sa každý piatok na nultej. Pridajte sa do facebookovej skupiny ART CLUB- GBAS Sučany.

Timothy Snyder: Bloodlands

If you only read one history book this year, make it this one.
Ever since my son was born, reading certain passages of certain books has become much more difficult. This one proved particularly harrowing: "The Jews were given no food or water, and died in large numbers on many of the transports. Children licked each other's sweat. Mothers sometimes threw small children from trains, guessing that they would be more likely to survive in the wild than wherever the train was going. Some parents explained to their very small children, born in the ghetto, what could be seen through windows or cracks in doors. The very youngest had never seen fields or forests before. Nor would they again."

This passage, describing a deportation to Treblinka, comes from Timothy Snyder's Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin (2010) which chronicles the fate of the fourteen million civilians murdered by the Nazis and the Soviets between 1933 and 1945. While some aspects of this mass murder, such as the Holocaust, are well-known, Snyder also chronicles other, lesser known episodes, such as Stalin's terror famine which killed more than three million Ukrainians between 1932 and 1933 or the Nazi "Hunger Plan" which, ten years later, starved to death an equal number of Soviet citizens. Other campaigns of mass murder, even those which claimed fewer lives, are also included, such as Stalin's Great Terror of the late 1930s or the Nazi anti-partisan campaign of 1941-1943, each of which killed around a million.

Snyder's book is unique because it focuses on all the crimes, on all the victims, and on all the reasons for this mass murder which took place in the Bloodlands – a region of eastern Europe running from the Baltic to the Black Sea, a region which witnessed what was probably the most concentrated and intensive instance of state-organized mass murder of civilians in human history. Towards the end of the book, Snyder also settles the long-standing question of which regime killed more (the Nazis did), yet emphasizes that whatever political implications might be drawn from these statistics, they should not blind us to the immensity of the human suffering, because each of the fourteen million dead had a name, a face, and a life.

And it is here that Snyder is at his strongest. Despite the millions of bodies and the global political and military considerations he chronicles, he never loses sight of the humanity of all those starved, shot, gassed, hanged, or left to suffocate slowly in mass graves when the drunk firing squads missed their mark. He tells of Petro Veldii, for example, a Ukrainian who, before starving to death in the winter of 1932, dragged himself to the cemetery, dug his own grave, lay down, and waited, because "he did not want strangers coming and dragging his body away to a pit". Or of an anonymous Jewish girl who was shot with hundreds of others in Kaunas, but not before she had managed to scribble this message on the wall of the synagogue: "My beloved Mama! There was no escape. They brought us here from outside the ghetto, and now we must die a terrible death. We are so sorry that you are not with us. I cannot forgive myself this.

We thank you, Mama, for all of your devotion. We kiss you over and over."

It is precisely these individual stories that give the book its human face and make it so powerful. And this might be one reason why reading it has been so difficult for me – because the stories of the victims are told so vividly that I can easily imagine an alternative reality where those who die would be my mother and father, my brother and sister, my wife, or my son.

Amundsen

Počas posledných dní roku 2019 sa v kinách zjavil film nórsko-švédsko-českej koprodukcie Amundsen (r. Espen Sandberg), ktorý sa zameriava na život polárneho bádateľa Roalda Amundsena. Aj napriek tomu, že očakávaným stredobodom filmu by mohla byť expedícia na južný pól a preteky s jeho britským konkurentom Scottom, ponúka film širší pohľad na jeho život. Komplexnejšie uchopenie vychádza práve z voľby rozprávača, ktorým je počas takmer celého filmu Amundsenov brat a opozíciu mu tvorí postava Amundsenovej priateľky. Bohužiaľ, tento nápad je len jednou z mála pozitívnych vecí na celej snímke.
Film je s dĺžkou dve hodiny rozťahaný a bez výraznejšieho dynamického efektu, ktorý by nás nútil zaujímať sa o ďalšie dianie. Je samozrejme pochopiteľné, že pri životopisnom filme zostáva len málo priestoru na originalitu, no pri príbehu polárneho bádateľa by sa dalo pracovať s väčším napätím a hlbším zameraním na psychológiu postavy vo vyhranených životných momentoch. Práve z nich sa nám však dostáva len jedna či dve scény, kedy Amundsen na niekoho nakričí. Tam akékoľvek silné emócie končia a ani snaha o dramatické zobrazenie konca jeho života nie je napokon úspešná a vyznieva skôr plytko a samoúčelne, len aby bol film niečím uzatvorený.
Celkovo je snímka priemerným zobrazením života nórskeho bádateľa, bez sily potlačiť nás k ďalšiemu skúmaniu jeho osudu a vôle overiť si, či boli momenty prezentované vo filme naozaj založené na skutočných udalostiach.

K. Kvasnicová

Naked

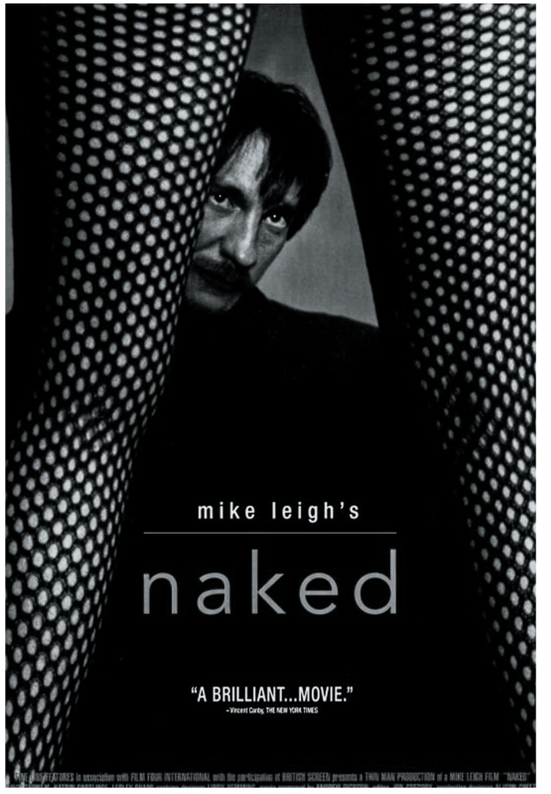

Mike Leigh's picture from 1993 follows two parallel storylines of sexually obsessed men at the frustrating end of the second millenium in England. An anti-hero called Johnny is a cornerstone of this movie thanks to David Thewlis's performance who won three awards, amongst them the Cannes film festival's Best Actor Award. This Mancunian witty geezer makes an impression of a postmodern Socrates who wanders through the dark streets of the capital "sh*tty" of Britain and irritates every wicky wacky existence he comes across. He is the type of a character with whom the spectator immediately creates a love-and-hate relationship. The mad frequency with which he jumps from astonishingly unconventional remarks to frenetic rage is a showcase of a frightening human nature.

Johnny's journey fortunately shadows the story of another man, Jeremy, whose gruesome character is truly abhorrent and his presence in the movie feels rather confusing. He evokes the main character of American Psycho except for the maniacal killing.

The camera gets as vulgar as the language, often up-close on the characters, straightforward, with intimate scenes more brutal than romantic and with particularly eye-catching scenes out on the night streets. The dark atmosphere is augmented by a single musical theme, which is like the burbling of a subcutaneous desperation, accompanying us till the end. Every fragment of this masterpiece makes us forget that what we are watching is mostly a comedy, even though it gets appallingly funny.

This work, demanding and philosophical, but nevertheless enjoyable, will leave you alone with your thoughts, moved, and naked.

J. Marenčín

OROL SUČIANSKY

Želacie vety sú nepriatelia. Či už v angličtine, alebo v slovenčine. A rozlíšiť ich od zvolacích? Nemožné. Ani sám autor výroku nevie, či rozliate mlieko skutočne túži odoslať do pekelných plameňov, alebo len ventiluje svoje rozhorčenie. Tvorivé duše sú si však týmito želaniami celkom isté...

A UNICORN, A GOLDFISH AND A WISHING WELL WALK INTO A BAR...
it happened
at Wish's bar
yeah, that place where everyone's wishes
are granted

a unicorn wished to be real,
a goldfish to meet a seal,
gibson to have a car,
what demanding people we are,

a wishing well was floating
to the place
where our wishes are grouping
to be erased

it happened
at the same time
yeah, that time when everyone wished
something
11:11

—M. Balajková—

in the telephone booth, he leans forward
and presses his forehead against the transparent panel.
glitter falls down. a car passes by.
he fishes another fistful of coins out of his pocket,
just to waste it in a hopeless recording
for your answering machine.
his world has been reduced to a filthy metal flooring
and the soaked front of the white shirt you like.
he grants, he provides, he foots the bill;
he grunts, he talks, he can't stay still.
leave a message, bleed. tell her the things she will delete.
how can you make a snow white unicorn
feel like nothing but a chestnut pony?
what magic have you found that he couldn't reverse it?
it's a pitiful image, the ordeal of the ordinary.
this tangible part of the universe
cannot contain his gleaming soul.
it's dark. and he calls again. his silver blood stained with
the red of the living. he sells his horn
for a fistful of coins. then, the rainbow.
followed by his dignity.
while you sleep across the sea, he calls again.
and out of the booth walks an ordinary man.

—anonym—

Chiromantia — čiary na dlani

Pozerám na svoju dlaň a vidím na nej veľa cestičiek. Poznám z nich iba jednu. Jej názov je čiara života a keď privriem oči, tak môžem si všimnúť ako mi obieha okolo palca. Mohlo by to znamenať, že môj život je a bude pevný ako je pevný kruh. V tomto geometrickom tvare sa nachádza moja rodina, priatelia a moje záľuby. Všetky tieto veci tvoria ten silný kruh na mojej ruke a kreslia mi život.

Čiaru lásky alebo srdca som doteraz nepoznala spolu s dvoma ďalšími čiarami rysujúcimi sa hneď pod ňou. Túto ryhu lásky mám umiestnenú najvyššie a je najvýraznejšia. A má byť prečo. Na svoje rozhodnutia zvyčajne používam srdce a nie hlavu. Preto mi možno čiara hlavy končí v polke dlane a nie je dokončená. Hlava si nemôže vyberať, nemá ako—keby na to právo. To srdce mi rozkazuje, čo je v živote najlepšie. Preto možno nemám až také starosti a trápenia ako niektorí iní ľudia.

Môjmu srdcu dôverujem, lebo viem, že s ním budem navždy šťastná. Prebývajú v ňom totiž ľudia, ktorých nadovšetko milujem a nechcem stratiť. No ale ak si myslíte, že sa do môjho srdca natisnete iba tak, ste na veľkom omyle. Moje srdce nie je nočný bar, do ktorého môžete prichádzať alebo odchádzať, kedy sa vám zachce. Je skôr ako veľký hrad s mohutnými bránami a ak chcete tieto brány prekonať, musíte si počkať nejakú dobu, kým ja sama vám ich neodomknem. Ľudia ma hlavne poznajú preto, lebo vedia, že im vždy podám pomocnú ruku a nikdy ich nesklamem. Ale neviem presne povedať, či moja dlaň hovorí to isté čo ja.

—anonym—

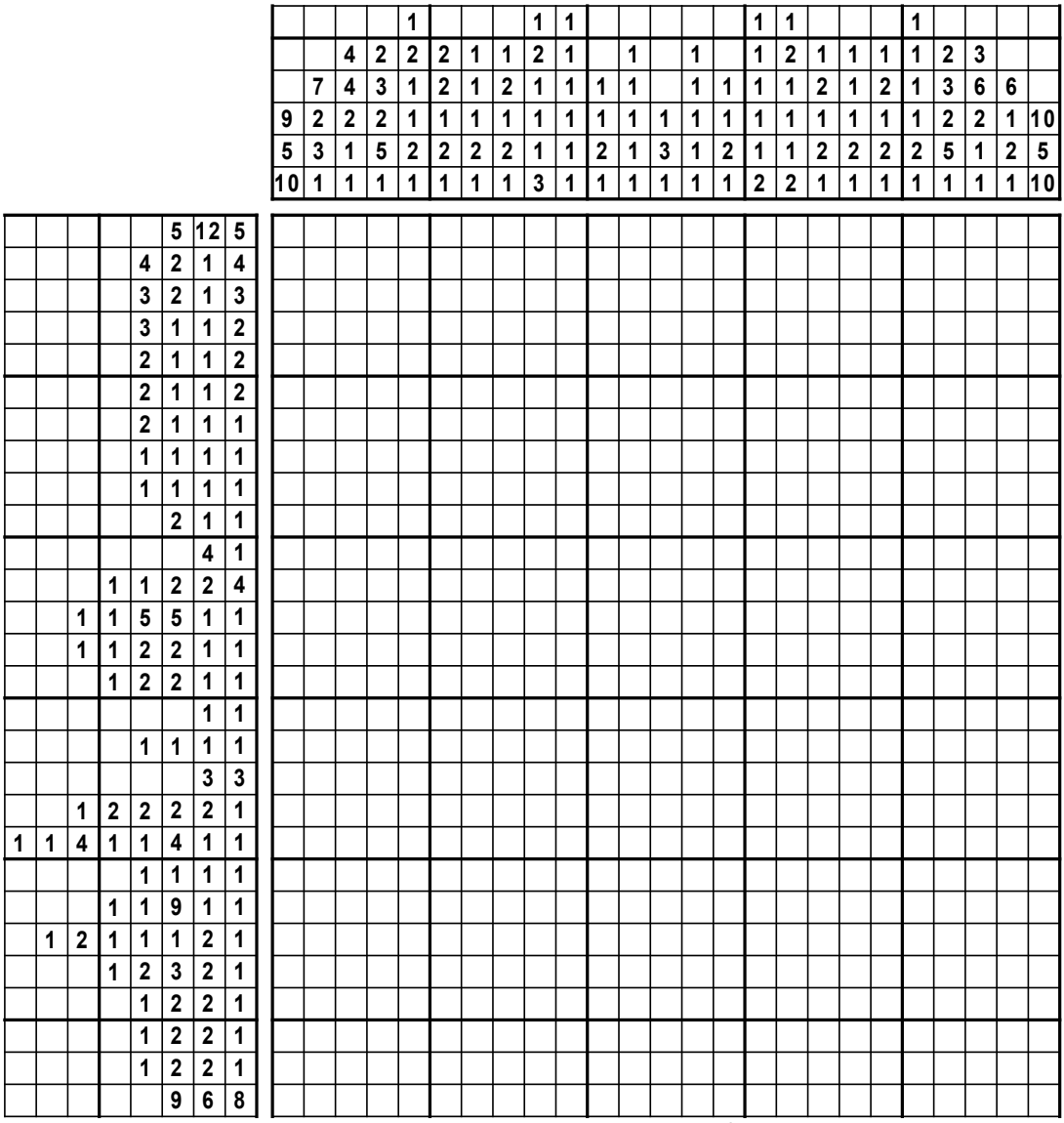

Published by the courtesy of www.griddlers.net